

9. klass

Ühiskonnaõpetus

Õpitulemused	Õppesisu
<ul style="list-style-type: none"> Tunneb demokraatia toimimise põhimõtteid ning toob näiteid nende rakendamise kohta Toimib demokraatia põhimõtteid arvestades On orienteeritud enesearendamisele Tunneb ja järgib inimõigusi, märkab nende rikkumist ning tegutseb inimõiguste kaitset Tunnustab erinevaid inimrühmi võrdselt väärtuslikuna ning käitub sallivana Määratleb ja tunnetab end oma kogukonna ja Eesti ühiskonna liikmena 	<p>Ühiskond ja sotsiaalsed suhted</p> <ul style="list-style-type: none"> Sektorid ja valdkonnad Demokraatliku ja mittedemokraatliku ühiskonna erinevused Demokraatliku valitsemise põhijooned Võimude lahusus ja tasakaalustatus Kodakondsus, kodanike õigused ja kohustused Väärtused ühiskonnas, identiteet, multikultuursus, lõiming Sotsiaalne õiglus, võrdõiguslikkus, sallivus Sotsiaalne struktuur Ajakirjanduse roll ühiskonnas Inimõigused
<ul style="list-style-type: none"> Tunneb Eesti riigi põhiseadust, ülesehitust ja halduskorraldust Oskab suhelda riigi ja omavalitsusasutustega Oskab leida ja kasutada vajalikku õigusakti ning järgib seadusi Tunneb Euroopa liidu ülesehitust, väärtusi ning nimetab liikmesriike Tunneb teisi rahvusvahelisi organisatsioone ja selgitab nende tegevuse eesmärgi Analüüsib kriitiliselt infokeskkonda, arvestades autoriõiguste kaitset Oskab leida vajalikku teavet ja vahendeid Kasutab lihtsamaid uurimismeetodeid 	<p>Riik ja valitsemine</p> <ul style="list-style-type: none"> Põhiseadus Põhiseaduslikud institutsioonid Riigikogu koosseis ja ülesanded Valitsuse moodustamine ja ülesanded Vabariigi president Kontrollorganid: õiguskantsler riigikontroll Kohus ning kohalik omavalitsus Eesti õigussüsteem, õigusriik, alaealiste õiguslik vastutus Eesti Euroopa liidu liikmena ning osalus rahvusvahelistes organisatsioonioodes Erakonnad ja valimised
<ul style="list-style-type: none"> On valmis toimima vastutustundliku kodanikuna Eesti vabariigis, Euroopa Liidus ja maailmas Kasutab kodanikuühiskonna tegutsemisvõimalusi Selgitab näidete kaudu vabatahtlike toimimise põhimõtteid ja eesmärgi 	<p>Kodanikuühiskond</p> <ul style="list-style-type: none"> Kodanikuühiskonna olemus ja põhijooned (MTÜ) Kodanikuosalus ja kodanikualgatus Noorte osalusevõimalused, õpilasmavalitsus, noorteprojektid Vabatahtlik tegevus ja kaasatus ühendustesse

<ul style="list-style-type: none"> • Selgitab tänapäeva turumajanduse põhimõtteid, üksikisiku, ettevõtja ja riigi rolli majanduses • Mõistab riigi ja turu vahekorda, teab mis on avalik ja erasektor • Tunneb maksustamise eesmärke ning üksikisiku õigusi ja kohustusi seoses maksudega • Hindab oma võimalusi, õigusi ning vastutust ettevõtjana ja tööturu osalisena, kavandab oma karjääri, teeb otsuseid enda suutlikkust ja ressursse adekvaatselt analüüsides ning tegevuse tagajärgi analüüsides • Hindab ressursside piisavust ning tarbib säästlikult • Tunneb oma õigusi ja vastutust tarbijana • Teab, mis on üleilmastumine ja toob näiteid üleilmastumise mõjudest majandusele, kultuurile, kekkonnale jne. 	<p>Majandus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turumajanduse olemus ja toimimine • Riigi roll majanduses • Ettevõtlus • Säästmine ja investeerimine • Maksud ja riigieelarve, aus maksumaksmine • Tulude ümberjagamine • Ühishüved ja sotsiaalne turvalisus ning kindlustus • Tööturg, tööandja ja töövõtja rollid töösuhetes • Tööturu meetmed tööhõive kindlustamisel • Isiklik majanduslik toimetulek • Elukestev õpe ja pikaajaline toimetulek elus • Tarbijakäitumine, säästlik ja õiglane tarbimine • Tarbijakaitse kaupade ja teenuste turul
---	---